

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

08 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu și avocatul, Pruteanu Vasile, în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui

Gandabura Artiom Mihail, *născut la 18 martie 1991, originar din or. Glodeni, domiciliat mun. Chișinău bd. Dacia 9/1 ap. 79.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *în prima instanță: 08.05.2013-06.12.2013*
2. *în instanța de apel: 14.01.2014-14.04.2014*
3. *în instanța de recurs: 03.07.2014 - 08.10.2014*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 06 decembrie 2013, Gandabura A.M. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei, pe un termen de probă de 2 ani, dacă în acest termen inculpatul nu va comite noi infracțiuni și prin purtarea exemplară va confirma încrederea acordată.

2. Potrivit sentinței, Gandabura A.M. la 13 martie 2013, în jurul orei 15.40, într-o auditorie al Universității Tehnice din Moldova, situată pe bd. Ștefan cel Mare 168, mun. Chișinău, avînd intenția și urmărind scopul comiterii unui act de huliganism, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și admițînd în mod conștient survenirea acestor urmări, încălcînd grosolan ordinea publică, în urma unui conflict inițiat de el, din motivul nedorinței de a transmite lui Moroz V.G. geanta, i-a aplicat acestuia o lovitură cu un cuțit în regiunea spatelui, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 686/D din 26 martie 2013, cauzîndu-i vătămare corporală ușoară.

Acțiunile lui Gandabura A.M. au fost încadrate de instanța de judecată în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, *huliganismul, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiunile, care prin conținutul lor, se deosebesc print-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale*.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, în care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, în penitenciar de tip semiînchis, invocând netemeinicia aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, luînd în considerație gravitatea infracțiunii, motivul și scopul comiterii acesteia, persoana celui vinovat, cinismul comiterii infracțiunii.

3.1. Apel a fost declarat și de către avocatul Pruteanu V., în numele inculpatului, în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că în acțiunile inculpatului nu există faptul infracțiunii.

În motivarea apelului, apărătorul a menționat, că la dosar nu sunt administrate probe ce ar demonstra comiterea infracțiunii de către inculpat, situația faptică a fost eronat stabilită, instanța de fond a ignorat faptul lipsei intenției de comitere a infracțiunii la inculpat, inculpatul a fost provocat prin acțiunile inadecvate ale părții vătămate, fapta inculpatului constituie contravenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2014, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

Analizând în ansamblu probele cauzei penale, instanța de apel a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Gandabura A.M. a indicilor infracțiunii prevăzute art. 287 alin. (3) Cod penal.

În motivarea soluției sale instanța de apel a menționat că, instanța de fond a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor inculpatului și corect a aplicat măsura de pedeapsă, ținînd cont de toate circumstanțele stabilite în cauză.

Așadar, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului este una justă și confirmată prin probe concludente, verificate în ședința instanței de fond. De aceea argumentele apărătorului nu sunt fondate.

În opinia instanței de apel urmează să fie respins și apelul procurorului, deoarece instanța de fond i-a stabilit lui Gandabura A.M. o pedeapsă echitabilă reieșind din faptul că este fără antecedente penale și este student.

Instanța de apel de asemenea a ținut cont și de faptul, că partea vătămată a declarat în ședința Curții de Apel că-l iartă pe inculpat și de faptul că este tînăr și din momentul comiterii faptei a trecut o perioadă îndelungată de timp și în această perioadă inculpatul nu a comis alte infracțiuni, ce denotă că a făcut concluziile necesare pentru viață.

5. Decizia instanței de apel se contestă cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea parțială a acesteia, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând nemotivarea instanței de apel a necesității aplicării art. 90 Cod penal, precum și aplicarea eronată a acestei norme, care este contrară probatoriului administrat la dosar.

5.1. Hotărârile judecătorești adoptate pe caz se contestă cu recurs ordinar de către avocatul, Pruteanu V., în numele inculpatului, în care se solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocând temeiuri identice cu cele invocate în cererea de apel.

6. Procurorul în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală, precum și recursul declarat nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență.

7. Verificând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul constată că instanța de fond și de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată în instanța de fond și de apel, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Gandabura A.M. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod Penal, să fie justă și întemeiată.

Argumentul principal pe care îl invocă apărătorul inculpatului în recursul declarat este că, fapta săvârșită de către inculpat nu constituie infracțiunea de huliganism, lipsind intenția și faptul încălcării grosolane a ordinii publice, ca urmare fiind prezentă o contravenție.

La acest capitol Colegiul consideră necesar de analizat doctrina penală națională, și anume latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, care constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Prin *ordine publică* se înțelege un sistem stabil de relații sociale care asigură ambianța liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a organelor și instituțiilor de stat publice.

Prin *încălcare grosolană a ordinii publice* se exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățeni, prin înjosirea onoarei și demnității personalității, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, zădărnicierea activităților de masă, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc.

Prin *exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate* se au în vedere acțiunile evidente ce ating interesele legitime ale unui grup ori chiar ale unei persoane care se află la locul infracțiunii (proferarea de expresii indecente, abordarea unei ținute lipsite de pudoare, efectuarea de gesturi obscene etc.)

Prin *acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică* se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Fapta prejudiciabilă analizată presupune aplicarea violenței asupra persoanelor.

În sensul art. 287 Cod penal, prin violență se are în vedere violența soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății ori violența soldată cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

La delimitarea infracțiunii de huliganism de anumite fapte nepenale, prevăzute de Codul contravențional, este necesar de consemnat că infracțiunea de huliganism în afară de prezența acțiunii principale – încălcarea grosolană a ordinii publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente – acțiune exprimată, alternativ, în: aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice.

Instanța de recurs mai specifică și faptul că latura subiectivă a infracțiunii de huliganism se caracterizează, în primul rând, prin intenție directă. Motivele acestei infracțiuni sunt motive huliganice. Deși motivul nu este indicat în textul legii penale ca semn obligatoriu al laturii subiective a huliganismului, el decurge din însăși esența acestei infracțiuni.

Reieșind din explicația dată de către Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 9 al Hotărârii nr. 4 din 19.06.2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”: „*Instanțele judecătorești urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopurile și circumstanțele acțiunilor săvârșite de el. Insultele, loviturile, cauzarea*

vătămarilor corporale ușoare, medii, grave și alte acțiuni de acest fel, săvârșite în familie, apartament, în privința rudelor, cunoscuților și provocate de relațiile personale ostile etc., vor fi calificate în baza articolelor Codului penal ce prevăd răspunderea pentru infracțiunile împotriva vieții și sănătății persoanei.

Însă, în cazurile în care asemenea acțiuni au fost însoțite de o încălcare grosolană evidentă a ordinii publice de către făptuitor și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate, aceste acțiuni urmează a fi calificate drept huliganism”.

Raportînd cele menționate mai sus la speța în cauză, Colegiul constată justificată concluzia instanței de fond menținută de instanța de apel, precum la caz sunt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii penale a inculpatului, sub aspectul comiterii infracțiunii de huliganism în forma calificată și la argumentarea încadrării juridice a acțiunilor acestuia, corect s-a menționat: *„Astfel, inculpatul a acționat cu intenția directă, încălcînd în mod grosolan, cu o obrăznicie deosebită ordinea publică, în timpul orei de curs, care a avut loc la 13.03.2013, în jurul orei 15:40, în auditoriul Universității Tehnice din Moldova.*

Acest fapt și-a găsit confirmare prin probele expuse în sentință și prin depozițiile adăugătoare ale părții vătămate date în ședința instanței de apel. Din aceste depoziții rezultă că activitatea normală a prelegerii din timpul orei de curs a fost perturbată, deoarece au ieșit din auditoriu mai multe persoane, alte persoane și-au sustras atenția de la lecție, a fost invitată poliția și atunci lecția a fost întreruptă. Aceste circumstanțe confirmă prezența obrăzniciei deosebite în acțiunile inculpatului. Faptul că anterior celor întîmplate, inculpatul și partea vătămată au avut un conflict între ei, care a generat acțiunile huliganice ale lui Gandabura A.M. nu poate servi drept temei pentru reîncadrarea acțiunilor lui pe un alt articol din Codul Contravențional. Intenția inculpatului de a încălca ordinea publică a apărut spontan, atunci cînd Moroz V.G. a vrut să-și ia geanta din mîinile inculpatului, adică în timpul orei de curs, în prezența altor colegi și a profesorului”.

În asemenea circumstanțe, Colegiul atestă că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii incriminate inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, nefiind incident la caz argumentul apărătorului.

Cît privește critica procurorului în privința aplicării art. 90 Cod penal, Colegiul atestă faptul că, instanța de apel întemeiat a menținut pedeapsa stabilită de instanța de fond, care a acordat deplină eficiență prevederilor articolului 7, 61, 75, 90 Cod penal.

În viziunea instanței de recurs, instanța de apel corect a reținut că, *”...instanța de fond i-a stabilit lui Gandabura A.M. o pedeapsă echitabilă reieșind din faptul că este fără antecedente penale și este student. Curtea de Apel de asemenea ține cont de faptul, că partea vătămată a declarat în ședința Curții de Apel că-l iartă pe inculpat și de faptul că este tînăr și din momentul comiterii faptei a trecut o perioadă îndelungată de timp și în această perioadă inculpatul nu a comis alte infracțiuni, ce denotă că a făcut concluziile necesare pentru viață”.*

Colegiul în situația data menționează că, instanțele de judecată just au constatat faptul precum circumstanțele stabilite în cauză sunt suficiente pentru a concluziona că față de inculpați este posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu

dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei, stabilindu-i inculpatului un termen de probă. Careva interdicții pentru condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzute de alin (4) art. 90 Cod penal nu au fost constatate.

În opinia Colegiului penal, sînt nefondate și alegațiile procurorului, precum că instanța de apel nu a argumentat motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată pe termen de probă, deoarece reieșind din conținutul deciziei este evident că instanța de apel a susținut întru totul concluziile instanței de fond, care s-a expus asupra tuturor aspectelor individualizării pedepsei.

De asemenea Colegiul consideră necesar de evidențiat că argumentele invocate de recurenți, au constituit deja obiectul de discuție în instanța de apel, care, respectînd prevederile art.414 alin.(3), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra acestor argumente, ele fiind fundamentate în fapt și în drept, concluzii care în viziunea Colegiului sunt fondate și întemeiate.

La baza recursurilor declarate sunt indicate cazurile de casare prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 16) Cod de procedură penală.

Colegiul atestă că prevederile pct. 6) al normei vizate nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, deoarece instanța de apel în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În opinia instanței de recurs nu este incident la cazul supus judecării nici temeiul prevăzut la pct. 8) al normei vizate, acesta fiind analizat detaliat în pct. 6 al prezentei decizii, precum și deoarece instanța de apel a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, încadrînd corect acțiunile inculpatului, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În privința temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul evidențiază că pedeapsa inculpatului s-a aplicat în limitele legii, respectîndu-se criteriile generale de individualizare a pedepsei, ceea ce denotă eficiența condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, ca urmare temeiul dat nu și-a găsit confirmare.

Următorul temei de casare invocat de apărător este pct. 16) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală. Însă recurentul nu a menționat care anume normă de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine la vre-o hotărîre adoptată anterior și care-i anume hotărîrea prin care a fost interpretată această normă, astfel fiind imposibilă analiza temeiului dat.

În urma celor supra indicate, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrilor judecătorești adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Conducându-se de art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu și avocatul, Pruteanu Vasile, în numele inculpatului împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 decembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui **Gandabura Artiom Mihail**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu